

DE METAMORFOSE VAN DE HAVEN VAN OOSTENDE (deel 9)

door **Ferdinand GEVAERT**

Geschiedkundige kalender van de haven van Oostende (deel 4 - 1979-2005).

1979	Huckepack dienst (T.R.M. -Transport Rail-Weg) wordt ingesteld door de R.M.T. in samenwerking met de N.M.B.S. en Deutsche Bundesbahn (Spoorweg West- Duitsland).
1979	R.M.T. sluit contract af met de Amerikaanse vliegtuigbouwer Boeing Aircraft Company, uit Seattle, V.S.A.) voor de levering in 1981 van twee draagvleugel-boten (jet-foils).
1979-1981	Ombouwwerken in het zeestation (Pakketbotengebouw - Zeewezengebouw) om een gedeelte van het gebouw om te vormen tot jetfoilterminal, met vertrekhal met inschepingsbalies met bagageafgifte, geëigende wachtzaal, bagage-behandelingsbanden (carrousel - bagagebanddraaimolen - cfr. Luchthavens), laad- en losplaats bagagecontainer met transportband.
1980	Twee portaalkranen op de pakketbotenkaai worden gesloopt (er waren er drie).
1980-1981	Een vlottende jetfoilterminal wordt ontworpen en gebouwd door de technische diensten en werkhuizen van de Directie Materieel van de R.M.T. De terminal wordt permanent gemeerd aan glijpalen, aan post 3 van de Pakketbotenkaai. Op een betonnen platform wordt een torenkraan geplaatst voor het in- en ontschepen van de bagagecontainer, die meegevoerd wordt op het achterdek van de jetfoil.
31 mei 1981	Start van de vleugelbootdienst (jetfoil) van de R.M.T. tussen Oostende en Dover (Western Docks), met de draagvleugelboot "Princesse Clémentine".
27 juli 1981	De tweede jetfoil "Prinses Stephanie" wordt in dienst genomen.
1983	Scheepswerf Beliard-Murdoch verlaat het Zwaaidok (Sloepenstraat) voor nieuw gebouwde werf, Polyship, aan het zwaaidok van het kanaal Oostende-Brugge, stroomaf- waarts van de Plassendalebrug.
1 okt. 1984	Aanvang van de bouw van een droogzettingsinstallatie met scheepslift van 1750 ton in opdracht van het Ministerie van Openbare Werken, Dienst van de Kust, o.m. ten behoeve van Polyship (te water laten van de aldaar gebouwde schepen in gewapende kunststof). Op 22 november 1986 wordt aldaar het eerste schip te water gelaten. De ganse installatie, met inbegrip van de verharde scheepsrangeerplatformen, was in april 1986 voltooid.
1984	Een zijlaadplatform, bestemd voor het laden en lossen van voertuigen uit het bovenste garagedek van drie ro-ro schepen van de R.M.T. (Prinses Maria-Esmeralda, Princesse Marie-Christine en Prins Albert) die uitgebreid werden met een bijkomend garagedek met zijlaaddeur, voor vrachtwagens, (installatie ontworpen en gebouwd door de diensten van de R.M.T.), wordt gebouwd naast carferrybrug nr. 3 aan de Pakketbotenkaai, ter hoogte van de zijlaaddeur van de aan de brug vastgemeerde schepen.
1986	Een identiek zijlaadplatform wordt gebouwd naast carferrybrug nr. 1 (post 7 van de Carferry kaai, ter hoogte van het Loodswezengebouw).
1986	Door het Ministerie van Openbare Werken, Dienst der Kust, wordt aan de Diepwaterkaai (Cockerillkaai) een ro-ro brug gebouwd. De rederij Schiaffino verlaat het Houtdok en verhuist naar de nieuwe installatie. Op het zuidelijk uiteinde van de kaai wordt een ro-ro terminal ingericht.
6 maart 1986	De laatste vistrein vertrekt uit het goederenstation Oostende-Vismijn. De dienst van de vistreinen wordt opgeheven.
1988/1990	De treinsporen naar de vismijn, werkhuizen van de R.M.T., de Hendrik Baelskaai,

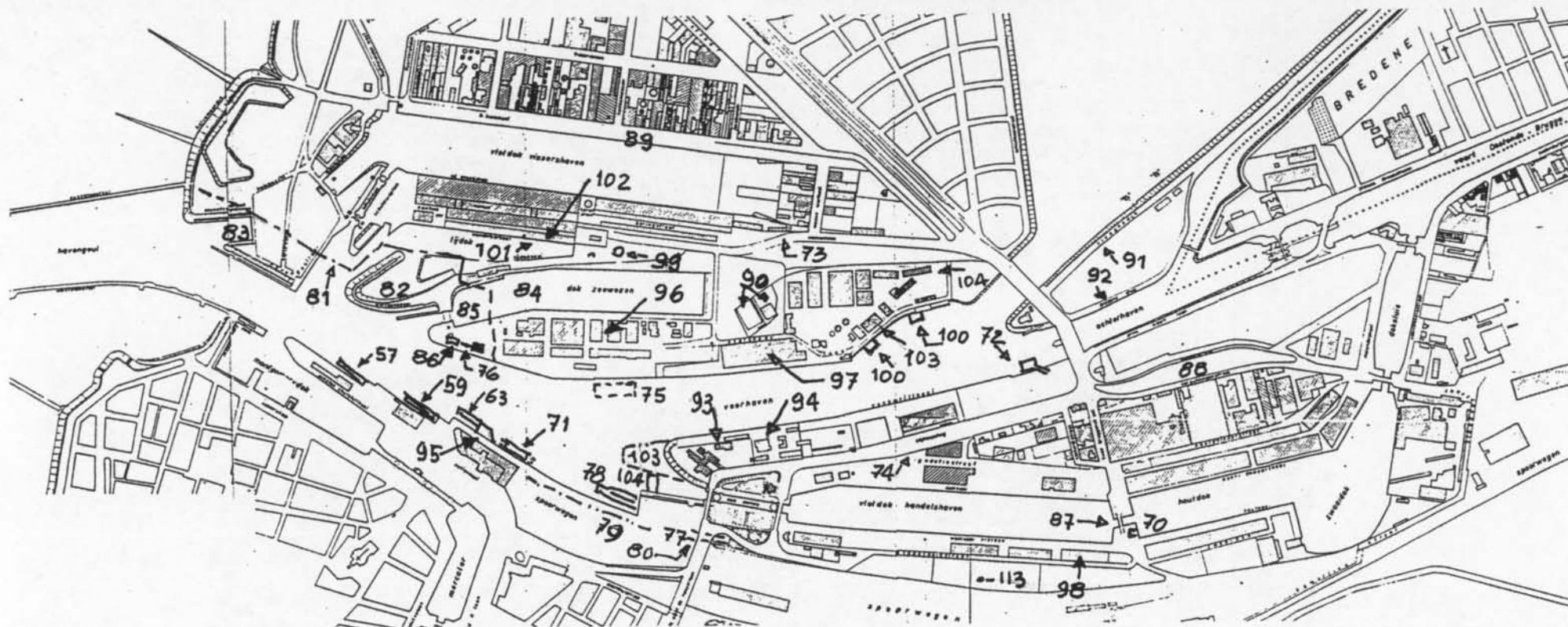
	het sporenbundel, de Zeemacht (Logistieke dienst), de sporenbundel aan de Vismijnlaan en de Handelstraat worden opgebroken.
1988/1989	De steenkoolparken van Lagaey aan de Godetiastraat worden ontruimd en opgeruimd. Op de vrijgekomen ruimte wordt door de maatschappij Verhelst (afdeling stevedoring) uit Oudenburg, nieuwe loodsen gebouwd.
1988	Oprichten van de Oostendse Havengemeenschap.
1988	Een "Masterplan" voor de reconversie en ontwikkeling van de haven van Oostende, opgemaakt door een ad-hoc studiegroep (-commissie) wordt voorgesteld en aan de overheden overgemaakt. De voorstellen zijn vrij ingrijpend.
Juni 1989	De "vistrap" aan het Montgomerydok wordt heringericht, een verkoopsgebouw met gescheiden verkoopsstanden wordt gebouwd en in gebruik genomen. De installaties voldeden aan de toenmalige geldende reglementen, nationale en Europese.
17 juli 1990	Het drijvend droogdok van de R.M.T., verankerd in de Havengeul, aan post 11 van de oosteroever, wordt verkocht aan een onderneming uit Singapore. Het laatste schip werd gedroogd tijdens de laatste week van september 1990, n.l. het m.s. Prince Laurent van de R.M.T. Op 12 januari 1991 verliet het droogdok, geladen op een afzinkbare ponton en gesleept door een hoogzeesleepboot, de haven van Oostende, met bestemming het Verre Oosten. Op het droogdok waren twee Amerikaanse Missisipi-boten geladen, de "Charleston" en de "New Orleans" (ex-thuishaven van beide: Dover, Delaware, V.S.A.), daarenboven werd er nog een derde vaartuig geladen op het droogdok, een Nederlands pleziervaartuig.
1990	De torenkraan met een hefvermogen van 40 ton, vast opgesteld op het noordelijk einde van de oosteroever, op het terrein van de werkhuizen van de R.M.T., wordt gesloopt. De torenkraan was oorspronkelijk bestemd voor het verwijderen uit het schip van de turbine-schoepenassen van de stoomturbines van de stoompakketboten van de Oostende-Doverlijn (Zeewezen). Later ook voor het te water brengen van de reddingsboot (Watson-type) van de Reddingsdienst van het Loodswezen, het op het droge zetten van de motorredboten van het Loodswezen, evenals de kleinere eenheden van de Zeemacht (havensleepbootjes - "pushers"- en ook de rivierpatrouilleboten van de voormalige Rijnflotielje) en bovenal voor in- en ontschepen van boeien. Het terrein in bereik van de arm van de kraan werd gebruikt voor het onderhouden, reinigen en schilderen van boeien, en kreeg de naam: "het boeienplein". (Nota: de laatste stoompakketboot van de O-D lijn werd verkocht voor de sloop in 1960) Een karakteristiek element die jarenlang de skyline van de haven beheerste, verdween hierbij. De sloop van de reddingsloods, die sinds het vervangen van de Watsonreddingsboot geen functie meer had, gelegen even buiten het bereik van de arm van de torenkraan, vervulde de wijziging van de aanblik.
26 nov. 1990	Aanvang van de werken voor het maken van een doorsteek onder de de Smet de Naeyerlaan om een ongehinderde verbinding te maken tussen de Pakket-botenkaai en het nieuw ro-ro park aan de Stapelhuisstraat (langs de treinsporen). Doorsteek en verbindingsweg afgewerkt eind april 1992. In gebruik genomen in juli 1992. Vrachtwagens moesten alsdan geen gebruik meer maken van de toegang tot de terminal gelegen aan het Stationsplein.
1990/1991	Bouw van nieuwe carferrybrug (in- en ontschepingsinstallatie voor voertuigen), voor het laden en lossen van grote ro-ro's op twee niveau's (onder- en boven voertuigendek). Bedrijfsklaar op 27/09/91. (CF-brug nr.4). Bouw van passagierskoker en hydraulische gangway, rechtstreeks vanuit de passagiersterminal in het station.
17 januari 1991	Eerste steen wordt gelegd van de renovatiewerken (en hervormingswerken) van de stedelijke vismijn, (Edouard Anseelekaai).

1991	Luifel tussen het spoorwegstation en de Pakketbotenkaai wordt gesloopt.
April 1991	Sloop en opruimen van de oprit (helling) van de Pakketbotenkaai (verbinding met de de Smet de Naeyerlaan, aangelegd in 1934).
1991/1992	Verbreiding van de havengeul, - maart 1991, werfbank (kuisbank) geslecht en weggebaggerd, - april 1991, verdiepingswerken havengeul, - mei 1991, verwijderen van de glooiing van de Havengeulkaai en sloop van het westelijk uiteinde van de wachtkaai van de schutsluis van het Visserij-dok, - bouw van nieuwe glooiing in lijn met het betonnen oosterstaketsel, - sloop van de resten van de spuisluis van de voormalige Leopoldspuikom, (aangelegd 1860). heien geleidingspalen voor de verbrede havengeul.
December 1991	Nieuwe brug in de Tweebruggenstraat (tussen Vlotdok en Houtdok) gebouwd.
1992	Zeevaartschool van Oostende wordt gesloten. Na het opdoeken van de studierichting "kustvaart", werd de school nog slechts gebruikt door de Hogere Zeevaartschool (Antwerpen), voor de opleiding van de 1ste jaars studenten. Daartoe was enkele jaren vroeger een studentenverblijf (peda) gebouwd naast de Zeevaartschool. Het zeevaartonderwijs werd ingericht door het Bestuur van het Zeewezen (Verkeerswezen).
4 oktober 1992	Laatste overtocht van een RMT-schip (met uitzondering van de jetfoils) naar Dover Western Docks (Marine Station). Alle schepen van de RMT leggen voortaan aan in de Ferry Terminal, Eastern Docks, Dover.
31 december 1993	Laatste overtocht door de RMT op de Oostende-Doverlijn. Na 147 jaar verlaten de schepen van de staatsrederij Dover, en ruilen voor Ramsgate. Dit tengevolge van het einde van het samenwerkingsakkoord met P&O. (Na het einde van het poolakkoord met British Rail Shipping Division op 31.12.1985, sloot de RMT een samenwerkingsakkoord af met Townsend-Thoresen, (1.1.1986). T-T werd overgenomen door P&O op 22 oktober 1987, ten gevolge van de ramp met de "Herald" op de rede van Zeebrugge. De samenwerking tussen P&O en de RMT eindigde op 31.12.1993. Ondertussen had de RMT een samenwerkingsakkoord afgesloten met Sally Line, startdatum 1.1.1994. Sally line had een terminal uitgebouwd te Ramsgate, zodat de RMT naar daar "verhuisde".. De eerste reis naar Ramsgate ging door op 1.1.1994, onder merknaam "Oostende Lines".
26 januari 1994	Het laatste lichtschip van het Zeewezen verlaat definitief de bestendige ankerplaats in de Vlaamse banken, en wordt vervangen door een boei.
1994	De vuurtoren van Oostende, vulgo "Lange Nelle", wordt geschilderd, naar een ontwerp van Van Isacker.
1994/1995	Aanleg ro-ro parkeerterrein aan de Vergunning- en Handelstraat.
1995	Sloop van de koelhuizen van de Belgische staat (Refrigibel - een staatsregie) aan de Hendrik Baelskaai.
1995	De twee nog resterende oesterputten in de haven van Oostende, gelegen op de oosteroever, worden gedempt, (aangelegd in 1896 - Desmet, Roger, Stracké).
1995	Inkrimping en afbouw van de internationale treinverbindingen met vertrek en aankomst te Oostende.
1995	Begin van de werken tot omvorming van het Zeewezendok (een vlotdok) tot ro-ro terminal (tijdok). In 1997 werd de sluis van het Zeewezendok gesloopt en opgeruimd. Het dok werd voor de helft opgevuld (zuidelijk deel) en nieuwe kaaimuren gebouwd, die een grotere waterdiepte toelaten. Een nieuwe Tijdokkaai wordt gebouwd. Twee ontschepingsbruggen worden

	gebouwd in het verbouwde dok, (het dok behield de oorspronkelijk naam).
Eind februari 1996	De tijseinpост op het oosterstaketsel wordt niet meer bemand. Alles omgevormd tot afstandsbediening vanuit de loodsenwacht in het Loodswezengebouw.
29 maart 1996	De visnetbreimachines van "Ostend Stores" (groep Ostend Textiles) vallen stil, en verhuizen naar Portugal.
1997	Oprichten van het Autonoom Gemeentebedrijf Haven Oostende, ter vervanging van de Oostendse Havengemeenschap. Het bedrijf werd bevoegd voor het beheer van de ganse haven, dus geen "staatshaven" noch "stadshaven" meer.
28 februari 1997	laatste overtocht van een staatsschip (RMT, Zeewezen), op lijnvaart, tussen Oostende en Engeland. De RMT werd opgeheven. Het werd, gelukkig, geen sociaal bloedbad.
1 maart 1997	Start van de lijn Oostende-Ramsgate door de rederij Holyman Sally, met fast-ferries "Holyman Express" en "Holyman Rapide".
Mei 1997	Sloop begonnen van de onteigende gebouwen (woningen) aan de Bredene-steenweg (vulgo: de Coupure) en de Vicognedijk (dijk van de spuikom) om ruimte te scheppen voor de bouw van de geplande zeesluis (10.000 ton), stroomopwaarts van de Voorhavenbrug.
Juli 1997	Sloop van het studentenverblijf van de Zeevaartschool op de Cockerillkaai.. De Zeevaartschool was al eerder opgedoekt. De lokalen van de school waren ingenomen door de Havengemeenschap, toen recent door het Havenbedrijf.
1998	Sloop van het voormalig (ontruimd) Mijnenveegcentrum (Cedra) van de Marine (Zeemacht) aan de Cockerillkaai en Slijkensesteenweg.
6 maart 1998	Eerste overtocht tussen Oostende-Dover van de nieuwe lijn Hoverspeed-Holyman met catamaran.
Augustus 1998	De recent vernieuwde brug in Tweebruggenstraat wordt gesloopt, dit ter realisatie van de verbinding Kennedyplein-De Bolle.
September 1998	De vlottende jetfoilterminal wordt door de "RMT in ontbinding" verkocht en overgebracht naar Duitsland.
1998	Ontmanteling en sloop van carferrybruggen 2 en 3 (Pakketboten- Carferrykaai).
1999/2000	Bouw van een cruiseschipkaai aan de Pakketbotenkaai, posten en 2. Aanpassen aan de nieuwe situatie (cruisepassagiers) van de passagiersterminal.
1999/2000	Sloop van de werkhuizen van de Directie Materieel van de RMT (werkhuizen oorspronkelijk opgericht door het Bestuur van het Zeewezen, als "Scheepsbouwdienst", 't was in 't frans: Chantier Maritime, in 1873.
2000	Sloop van de werkhuizen, (langs de kaai van de oosteroever), van de Logistieke Dienst van de Marine (Zeemacht). Later zouden nog magazijnen , bureaus en dienstgebouwen gesloopt worden.
2000	Stapelhuis (Hangar) nr. 5 van het Vlotdok wordt gesloopt. Stapelhuis nr. 3 was reeds vroeger gesloopt. Blijft nog bestaan Stapelhuisnr. 1 , welke in 1981 beschermd. werd, (K.B. 22.09.1981) en twee recentere pakhuizen . (Westerkaai).
2001	De rederij Ferryways start met een ro-ro en containerdienst vanuit het Zeewezendok naar Engeland. Aan het Zeewezendok wordt een volwaardige vrachtterminal gebouwd, met o.m. installaties voor het opsporen van verstekelingen. Het terrein wordt volledig afgesloten met in- en uit controles overeenkomstig het Schengen-akkoord.
13 maart 2001	Hoverspeed zet "Supercats" in op de lijn Oostende-Dover, met de "Diamant" en "Rapide".
2002	De twee torenkranen op de Oostkaai van het Vlotdok worden verwijderd. Er blijven nog twee torenkranen in de handelshaven, één op de Westkaai van het Vlotdok, en één op de Westkaai van het Houtdok.
2002	Nadat in 1994 bekend gemaakt werd dat de kredieten voor de uitvoering van het

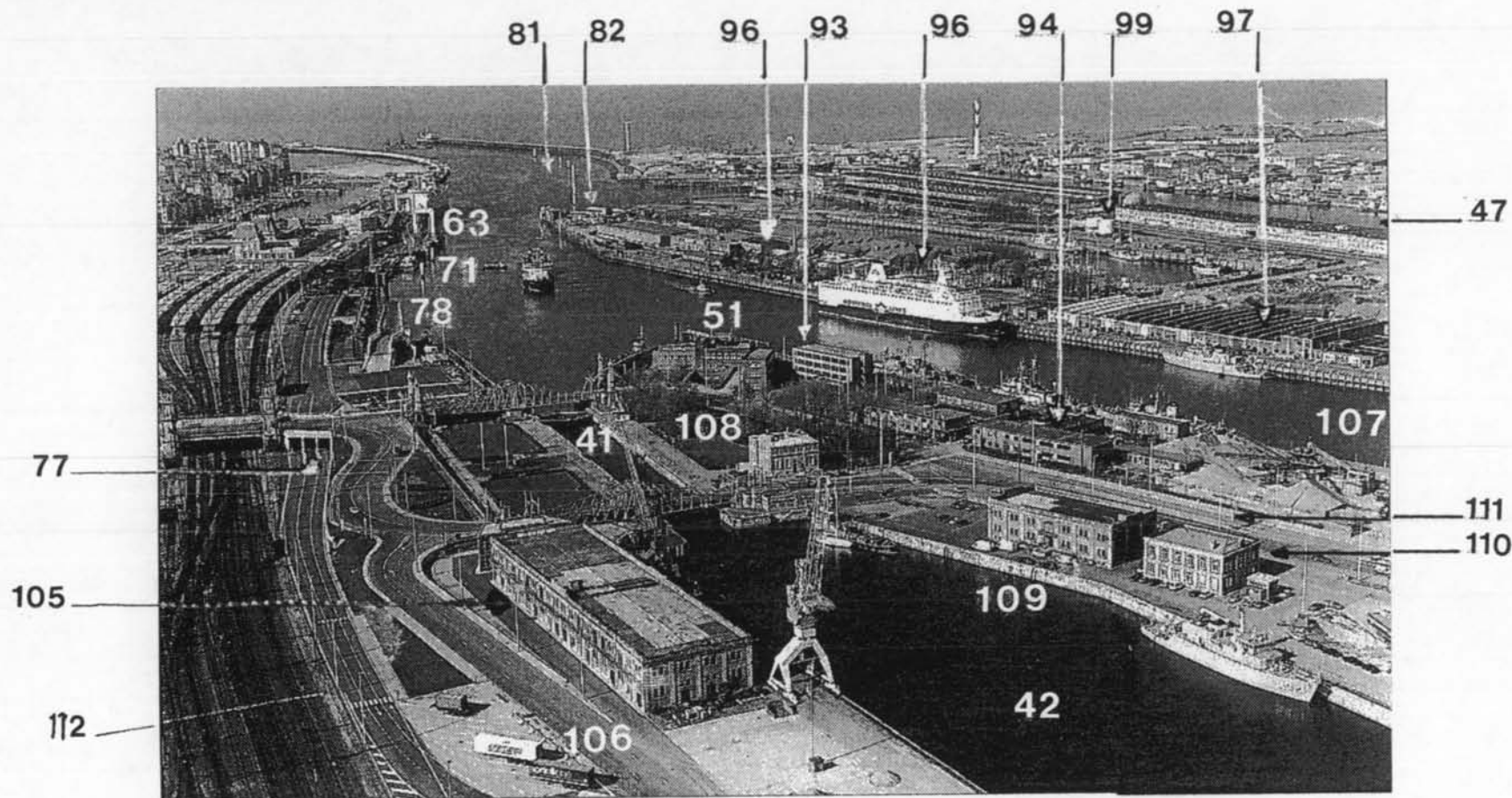
	"Masterplan" (weze het in gewijzigde vorm) toegezegd waren, wordt bekend gemaakt dat er geen nieuwe zeesluis gebouwd wordt (stroomopwaarts van de Voorhavenbrug) zoals oorspronkelijk voorzien in het "Masterplan".
Februari 2002	Sloop en afbraak van het tankstation (met twee grote opslagtanks) voor jetfoilbrandstof op de Oostkaai van het Zeewezendok, (RMT).
Eind 2002	Hoverspeed staakt de uitbating van de lijn naar Dover.
2003/2004	Sloop van het houten remwerk en steigers aan het zuidelijk uiteinde van de oosteroever in de Voorhaven en bouw aldaar van twee betonnen steigers, (voormalige aanlegplaats van de baggermolens van Dragage Decloedt.)
2004/2005	Spoorwegbrug wordt gebouwd over de vaart Oostende-Brugge , om een spoorverbinding te maken tussen het industrieterrein Plassendale 1 en het rangeerstation Oostende-Zeehaven.
2004/2005	De Wandelaarkaai wordt gesloopt en herbouwd om een diepere waterdiepte te kunnen baggeren ten einde in het voormalig tijdok een ro-ro brug te bouwen. Brug operationeel begin 2006.
2004	Verdere sloop van de installaties van de Logistieke Dienst van de Marine. Het wachtlokaal aan de hoofdingang aan de Vismijnlaan wordt gesloopt, evenals het kantoorgebouw van de voormalige centrale magazijnen van de Zeemacht, magazijnen, loodsen, brandstofbunkers en andere. Er resten in 2006 echter nog een aantal magazijnen en een kantoorgebouw.
2004/2006	Bouw van een wachtkaai aan de oostelijke zijde van de toegang tot de Demeysluis, na sloop van het houten rem- en steigerwerk. Doortrekken van de Cockerillkaai (omheen de Zeevaartschool) om verbinding te maken met de wachtkaai. Bouw van een wipbrug die de wachtkaai met platform aan cf-brug nr.4 verbindt.
20 juli 2004	Transeurope Ferries, die haar kantoren heeft in de voormalige zeevaartschool, start met het vervoer van auto's met passagiers, zwerfauto's (mobile homes), caravans en motorfietsen, doch geen voetpassagiers tussen Oostende en Ramsgate.
26 juni 2006	Na Killingholme, Immingham en Ipswich start Ferryways met een nieuwe ro-ro dienst tussen Oostende en Tilbury (nabij Londen) Na 36 jaar herstelt men een oude maritieme band, Zij het niet door Cockerill, doch door Ferryways.

Wordt vervolgd. .

Figuur nr. 76. Haven Oostende, met verwijzingen naar de nieuwe, gewijzigde, gesloopte en/of weggebaggerde installaties gedurende de periode 1980-2006.

57. Carferrybrug nr.1 (1953/1976-....). 59. Cf-brug nr. 2 (1971-1998). 63. Cf-brug nr. 3 (1974-1998). 70. Ro-ro helling Houtdok (1970-1998). 71. Vlottende jet-foil terminal. 72. Ro-ro brug Cockerillkaai (1984-....). 73. Vismijnlaan. 74. Kolenpark Lagacy (19...-1988). 76. 40-ton kraan (1950-1990). 77. Doorsteek onder de de Smet de Naeyerlaan (1992-....). 78. Cf-brug nr. 4 (1992-....). 79. Luifel tussen Pak-kaai en Spwstation (1934-1991). 80. Opril Pak-kaai (1934-1991). 81. Grens verbreden havengeul (1990). 82. Kuisbank (1920-1991). 83. Resten spuisluizen Leopoldspuikom. 84. Zeewezendok (1873-1995/2000). 85. Zeewezendoksluis (1873-1997). 86. Reddingsloods (Watsonreddingsboot) (1950-1990). 87. Brug Tweebruggenstraat (1904-1998). 88. Vergunning- en Handelstraat. 89. Koelhuizen van de staat (Refrigibel). 90. Oesterparken (Soete) (ex-Desmet-Roger-Stracké) (1896-2000). 91. Vicognedijk. 92. Bredenesteenweg. 93. Studentenverblijf Zeevaartschool (1980-1997). 94. Mijnveegcentrum (Cedra) Zeemacht (1947-1997). 95. Cruiseschipkaai (2000-....). 96. Werkhuizen RMT (1873-2000). 97. Werkhuizen Zeemacht (1950-2001). 98. Stapelhuis nr. 5 (1910-2000). 99. Tankstation jet-foil brandstof RMT (1985-2002). 100. Betonnen steigers Voorhaven (2003-....). 101. Wandelaarkaai. 102. Luifel station vistrein Oostende-Vismijn (1954-2002). 103. Loodsen Logistiek Zeemacht (1954). 104. Hoofdingang Logistieke dienst Zeemacht (1970-2004). 113. TRW-terrein RMT (ro-ro parking).

Figuur nr 77. Haven van Oostende 1992.

41. Demeysluis. 42. Tijdok. 47. Visserijdok. 51. Zeevaartschool. 63. Carferrybrug (in - en onschepingsinstallatie) nr. 3. 42. Vlottende jet-foil terminal (R.M.T.). 77. Doorsteek onder de de Smet de Naeyerlaan, verbinding Pakketbotenkaai en het nieuw ro-ro park (T.R.W. -terrein - Transport Rail-Weg) aan de Stapelhuiskaai. 78. Cf-brug nr. 4. 81. Havengeul, verbreed. 82. De weggebaggerde Kuisbank. 93. Studentenverblijf van de Zeevaartschool. 94. Mijnveegcentrum (Cedra) van de Zeemacht (nu "Marine"). 96. Werkhuizen, kantoren, magazijnen en gebouw sociale voorzieningen van de Regie voor Maritiem transport, Directie Materieel. 97. Werkhuizen van de Logistieke dienst van de Zeemacht. 99. Tankstation voor jet-foil brandstof (R.M.T.). 105. Stapelhuis nr. 1 (Hangar No. 1). 106. Stapelhuisstraat. 107. Voorhaven. 108. Havenkapiteindienst. 109. Stapelhuis van de douane (toldienst). 110. kantoorgebouw douane. 111. Slijkensesteenweg. 112. Verbindingsweg tussen de Pakketbotenkaai en het TRW-terrein (ro-ro parking).